

264 Novæ Additiones ad D. Covarruvias

cap. Ecclesia 70. de pœnitentia distinctione 1.

¹⁵⁰ Dicendum tamen est cum Franc. Valente ubi proximi, Ecclesiam in suo capite, Christo scilicet, in sua virtute, ac institutione consideratam, sanctam, & immaculatam esse, quanvis improbos propter unonem Fidei se non repellat. Ad textum in d. cap. Ecclesia, satisfit asserendo verba illa, *De Ecclesia Christi non potest appellari ita esse exaudienda, ac si diceret, quod peccator dignus non est ut ad Ecclesiam Dei pertinere dicatur.*

Ibi : *Oportet esse cognoscibilem, atque ideo visibilem.*

¹⁵¹ Ecclesiam Catholicam visibilem esse, fuscè probat Becan. in compendio controvers. lib. 1. cap. 3. de Ecclesia, concl. 1. num. 1. cum seqq. colliguntur que apertissimè ex Matthæo cap. 8. vers. 17. ibi :

Dic Ecclesia, si Ecclesiam non audierit, si tibi tanquam ethnici & publicani. Quæ recensentur cum pluribus aliis sacræ Paginae testimonii à Becano. Idemque d. cap. 3. concl. 5. ex num. 58. demonstrat, hanc visibilem Ecclesiam non esse aliam, nisi Romanam & Pontificiam per totum orbem diffusam. Vide etiam Pat. Suar. de Fide, disputation. 9. sect. 8. num. 3. 5. & per tot. P. Valent. in d. analysis Fid. Catholic. lib. 6. cap. 4. vers. 4. Dicunt porro ab Orthodoxis, Cornel. à Lapide sup. Epist. ad Romanos, cap. 11. vers. Hactenus, Franc. Valente in concord. Jur. Pontific. part. 1. dist. 1. q. 4. sect. 1. num. 12. qui errores hereticorum contrà sententium dilunt, ac visibilitatem Ecclesie pluribus demonstrant, tanquam dogma de Fide.

Ibi : *Hæc etenim est illa Ecclesia.*

¹⁵² In Ecclesia Dei existere justos, & peccatores affluerimus ex pluribus suprà, num. 148. qui pro hac veritate Catholicæ hæc, quæ D. Covar. adducit, & alia ex Divinis Scripturis expendunt. Adde Cornel. à Lapide sup. Matth. cap. 13. vers. 1. Item simile est, ubi de fagena in mare missa,

Ibi : *Per peccatum mortale Fidem non amitti.*

Fides per culpam etiam lethalem non tollitur, ¹⁵³ cap. Forie 11. 23. quest. 4. D. Covarruv. fuscè probans in cap. Alma mater, init. num. 8. de fement. excommunicat. in 6. Pat. Suar. de Fide, disputation. 7. sect. 3. num. 3. & de Gratia lib. 11. cap. 5. num. 5. Lorin. in Epist. Canonici, sup. Epistolam D. Jacobi, cap. 2. vers. 17. Cornel. à Lapide sup. 1. ad Corin. cap. 13. vers. 2. verbo Porro S. Ambrosius. Nec oportet plures laudare, cùm res clara sit, & vulgaris, ut ait Suar. d. sect. 3. num. 3. Quod plànè deducitur ex epistola B. Jacobi, cap. 2. ibi : *Fides sine operibus mortua est.* D. Paul. 1. ad Corin. cap. 13. ibi : *Si habuero omnem Fidem, ita m̄ montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum.* Ex quibus constat, Fidem consistere posse absque charitate, & consequenter in homine reo lethalis peccati Fidem perfidere, cap. Solet 31. de consecratione distinct. 4.

¹⁵⁴ Hæc autem Fides, quæ in homine iniquo resideret, dicitur mortua, inutilis, foeda ut cadaver. Cornel. à Lapide sup. Epist. B. Jacobi, cap. 2.

versic. Nota tertio, Lorin. ubi proxime : imò ab aliquibus Fidem esse negatur, sed hoc ideo asseritur, quia ad salutem non proficit. D. August. lib. 15. cap. 18. hæc profert : *Fides iuxta Apostolum sine charitate esse potest, prodeesse non potest.* Est tamen Fides vera : Cornel. à Lapide d. cap. 2. versic. *Sic & Fides, Lorin. ubi suprà, qui observat hominem peccatis irretitum, infidelem quodammodo vocari, quemadmodum scleratum, non hominem, sed pecudem dicimus ob similitudinem irrationalitatis.* Qua ratione Catholicus vitiis deditus potest infidelis nuncupari, ejusque Fides quali infidelitas reputari. Sic accipendum est quod habetur in d. cap. Forte, & à non nullis DD. reperitur, qui inficiantur Fidem in peccatoribus posse consistere, quia mortui pravitate sunt tales, ut potius Ethnici, quæ Catholici videantur.

Adeo verum est, Fidem non amitti quovis ¹⁵⁵ mortali criminis, nisi hereticis sit, ut quis absque charitate valeat incipere Fidem habere, cap. Solet 31. de consecrat. confit. 4. ubi casus ex D. Augustino proponitur. Pat. Suar. sup. d. sect. 3. num. 4. Glossa marginalis in d. cap. Solet, & in notis quæ sunt post id advertitur, Fidem veram dari posse in homine peccatore, sed non esse veram virtutem, quæ absque charitate existere nequit; aliud enim est Fides vera, & aliud vera virtus, secundum Diuum Thomam 2. 2. quest. 4. 4. 5.

Ad Num. II.

D. Petrum, ejusque successores à Christo Domino primatum, & prærogativam obtinuisse, ut universalis Ecclesiæ, quæ per totum terrarum orbem diffunditur, supremi sint Monarchæ, Pontifices, & Pastores super omnes alias particularium Ecclesiarum Antilles, à cunctis Orthodoxa Fidei cultoribus censetur : quod innumeris Sacrorum Conciliorum decretis, ac Sanctorum Patrum testimoniis conprobatur, & ex Divina Scriptura evidenter appetat. Ea omnia præ cæteris latissimè congerunt Pat. Valent. sup. in analysis Fidei Catholicæ, lib. 7. cap. 2. cum plurimis seqq. Marta de jurisdict. part. 1. à cap. 12. Cornel. à Lapide sup. Epist. 1. S. Petri, in proem. vers. Quoad tertium, cum aliis, Becan. in compend. controversiar. lib. 1. cap. 4. de Capit. Eccles. a num. 10. ubi de nominibus, & prærogativis B. Petri, per quæ Primatus illius demonstratur. Augst. Barbosa in collectan. ad cap. ult. num. 6. de Summa Trinit. ubi plurimi, Gregor. Lop. in l. 2. gloss. ult. tit. 5. part. 1. Pat. Suar. de legib. lib. 4. cap. 3. num. 10. Cevall. commun. quest. 897. num. 447. & 448. D. Covarr. in regula Peccatum, part. 2. §. 9. n. 5. vers. Quarto ratione, Card. Mantic. de conject. ult. volum. lib. 8. tit. 6. num. 4. Theat. vita hum. lit. P. fol. 527. sub. vers. Primatus in Petro, Navar. de Indulgent. notab. 23. num. 10. omissis aliis penè innumeris, cùm compertum sit, Primatum Petro à Deo immediate provenisse, ut & antiqui, & neotericī omnes Catholicī uno ore fatentur, sicut eleganter admonet Spondan. in Epitome Baron. tom. 1. anno 33. n. 6. in hæc verba : *Atque ut uno verbo dicam, quoquon potest recensitos extiterunt Ecclesiastici Scriptores Orthodoxi, quoquon etiam in Spiritu Sancto legitime congregata sunt Synodi, id ipsum omnes eque constanter ingenueque professi sunt.*

Hunc

Varias Resolut. Lib. IV. Cap. XIV. 265

¹⁵⁶ *Hunc Primum B. Petri super ipsos Apostolos, aliosque gregis Dominici Pastores, & in Romanos Pontifices propagatum, probant tam Canonica, quæ Imperialia Jura, que enumerauit Marta sup. cap. 13. n. 18. quibus Regia junda sunt in l. 2. & 3. tit. 5. p. 1.*

¹⁵⁷ *Quo tempore Petro hoc supremum munus mandatum sit tradit Greg. Lop. in d. l. 2. gloss. 1. aiens ante mortem Domini electum esse in Principem Ecclesiastice Hierarchie, sed post Resurrectionem confirmatum, ex illis Ioan. cap. ult. verbis, *Pasce oves meas* : de quo post Baron. Spondan. in ejus Epist. tom. 1. anno 33. num. 6. & anno 34. num. 59. Ea præminentia potestate funditus est B. Petrus Hierosolymis, Antiochiae, & Secundarii lapides sunt Apostoli & Prophetæ, super quos ædificata est Ecclesia. D. Paul. ad Ephes. cap. 2. vers. 20. ibi : *Superinmediati super fundamentum Apostolorum & Prophetarum. Adde Lorin. laudatum suprà, num. 140. Cornel. à Lap. in 1. epist. B. Petri, cap. 2. verb. Lapidem vivum.* Cùm ergo B. Petrus omnium Apostolorum Caput & Princeps sit, sicut ex premissis apparet, ideoque nomen Cephas ei fuerit indutum, quod caput significat, l. 3. tit. 5. p. 1. cap. Sacrosancta, §. Inter Beatos, 22. dist. Mart. d. cap. 13. n. 11. idè frequentissimum fundamentum Ecclesiæ à Catholicis DD. appellatur, prout eundem vocant Maldonat. sup. Sylveira d. cap. 5. num. 145. Cornel. à Lap. sup. epist. 1. B. Petri in proem. vers. Quoad tertium, & vers. Sextum, cum aliis, Lorin. sup. epist. 1. B. Petri c. 2. vers. Quinto, verb. Lapidem vivum. Quem dicendi stylum à Sanctis Patribus, quos laudant, didicerunt.*

Ibi : *Exstat hac de re definitio Constantiensis Concilii.*

¹⁵⁸ *Hanc definitionem memorat Greg. Lop. in l. 2. gless. ult. in fin. tit. 5. p. 1. qua damnati sunt Ioannes Vyclefus Anglus, & Ioannes Hus Germanus, qui primatum Sedis Apostolicæ inficiabantur. Hæc Constantiensis Synodus, que inter generales decimæ sexta numeratur, ceperit sub tempore schismatis ad annos 1418. cùm tres se successores B. Petri legitimos assertebant, & sub Martino V. finem accepit. Vide Illese. Hist. Pontific. tom. 2. lib. 6. cap. 11. & 12. Padillam in Chronographia Concilior. fol. 83.*

Ibi : *Et Concilii Florentini sub Eugenio IV.*

¹⁵⁹ *De hoc Concilio aliqua prædictimus supra. n. 57. Decretum autem ita se habet : *Dissimilans sanctam Apostolicam Sedem, & Romanum Pontificem in universum orbem tenere primatum, & ipsum Romanum Pontificem successorem esse B. Petri Principis Apostolorum, & verum Christi Vicarium, totiusque Ecclesiæ caput, & omnium Christianorum Patrem & Doctorem existere : & ipsi B. Petro pascendi, regendi, & gubernandi universalem Ecclesiæ à Dom. nostro Jesu Christo plenam potestatem traditam esse.* Cujus Synodi authoritatem in hanc rem expendunt Marta d. part. 1. cap. 12. num. 10. Aug. Barb. in collectan. ad cap. 1. num. 6. de Sum. Trinit. & aliis, quos dedimus suprà, num. 156. Similiter in fine Concilii Chalcedonensis habentur hæc verba : *Unde sanctissimus & beissimus Papa, Caput universalis Ecclesiæ Leo, per nos u. Legatos suos Episcopali eum dignitate nudavit, ut sunt apud Becan. sup. n. 20.**

D. de Faria Nova Addit. ad Covar.

L1 Ibiz

Ibi: Ut tandem hereticum su contrarium
affe verare.

Sic habetur in l. 4. in finit. 5. p. 1.

Ibi: Latinè quidem rectè Primatum dicere
possumus.

¹⁶³ Primates dicuntur summates & optimates, qui scilicet in Republica, gremio seu hierarchia principem locum tenent. Michael cap. 5. ibi: Et suscitabimus super eum septem pastores, & octo primates homines. Et cap. Si quis ex Sacerdotibus 6. 79. dist. juncta glossa ibi, cap. 1. 99. dist. rubric. C. de Alexand. Primatib. lib. 11. ubi Bartod. Garcia Toletan. in Lucern. rubricar. eod. tit. D. Chrysostom. hom. 20. in Matth. Plin. lib. 8. cap. 5. Cornucop. col. 417. num. 10. Valcarcer. in epit. Jur. Canon. in d. cap. Si quis ex Sacerdotibus, Calepin. verb. Primates. Lexic. Ecclesiast. verb. Primas. Lexic. Calvin. verb. Primates. Sed & Primas in singulari usurpatu maximè apud Ecclesiasticos Authores pro quadam & amplissima quidem dignitate, de qua paulò inferius differendum. Vide Lexic. Eccles. ac Lexic. Calvin.

¹⁶⁴ Hinc verbum Primatus, accipitur pro ea prærogativa, qua aliquis inter ceteros præminet, Calepin. verb. Primatus, Nebrisensis eod. verb. Lexic. Calvin. ibidem, Lexic. Ecclesiast. d. verb. Primatus, Plin. lib. 8. cap. 5. ibi: Ob id Phaleris argenteis, quo maximè gaudent, & reliquo omni primatu donazit. Et cap. Nos 8. 12. dist. cap. Placuit, 18. dist. cap. 1. 21. dist.

Ibi: In canonibus vero, ut dixi.

¹⁶⁵ Primates aliquando dicuntur Eminentissimi Cardinales, cap. Si quis ex Episcopis, 5. 79. dist. ubi Valcarcer in epitom. Jur. Canonici. Aliquando Archiepiscopi, ut notatur in Lexic. Calvin. verb. Primatus, frequentius vero ea voce denotatur dignitas quedam Patriarchati similis, inquit Primatus, & Patriarchatus non re, sed nomine distinguntur, cap. duo 9. de offic. jud. ordin. c. 3. de for. compet. cap. 1. 99. dist. cap. Nulli, ead. dist. Trident. sess. 2. 3. c. 18. de reformat. & sess. 24. cap. 3. de reformat. 9. tit. 5. p. 1. Lexic. Ecclesiast. verb. Primas, Lexic. Calvin. verb. Primatus. Sic Summus Pontifex primatum Sacerdotii dicitur obtinere, in cap. 1. §. Eulalius, 96. dist. quia est super omnes Sacerdotes. Ex quibus constat, quod D. Covar. edocet, per verbum scilicet Primatus significari prærogativam, seu privilegium, quod summis Ecclesiæ Principibus à Deo, Romanis Pontificibus, aut Synodis generalibus ratione primi loci, quem in toto orbe, vel in aliqua provincia continent, conceditur. Sed hoc nomen Primas, nullus Archiepiscopus sibi usurpare valer, nisi Sedem in primis civitatibus habeat, cap. Nulli, 99. dist.

Ibi: In Concilio Nicano, cap. 6.

¹⁶⁶ Vide Mart. de jurisdict. part. 1. cap. 10. n. 8. & cap. 15. à princip. quod loci refert Paschasi Episcopum in Concilio Chalcedonensi act. 16. ita citatis hunc Canonem ex Nicæna Synodo: Ecclesia Romana semper habuit primatum, mos autem perdurat. Aug. Barbosa in collectan. ad cap.

Mos antiquus, num. 8. 65. dist. Valcarcer. sup. in eod. cap. latissime Spondan. in epitom. Baron. ann. 325. à num. 33.

Ibi: Concilium etiam Constantinopolita-
num.

De quo est canon in cap. Constantinopolitana, 22. ¹⁶⁷ dist. ubi habetur Episcopum Constantinopolitanum post Romanum Pontificem Primatus honorem obtainere. Consule notas Gregorianas ibi, Aug. Barbosa in collectan. ad eund. textum, ex n. 1. Acufiam ibidem, atque textum in cap. Antiqua 23. de privilegi.

Ibi: Estenim sicut divinitus Romana Ec-
clesia.

Ecclesia quæ Romæ est, summumque Pontifi- ¹⁶⁸ cem Episcopum habet, omnium qua in orbo existunt Catholicæ, mater, magistra, caput, domina, ac princeps vocatur, ipsa que primatu, & prærogativa ex divine institutione gaudet, cap. ult. in fin. de Summa Trinit. cap. ult. de for. compet. cap. ult. in fin. de Baptism. c. Antiqua 23. de privilegi. c. Sacra Sancta, 22. dist. Inter clavas 5. C. de Summa Trinit. Trident. sess. de Sacram. Canon. 3. d. Baptism. & sess. 14. cap. 3. de Extrema Unction. & sess. 22. cap. 8. de sacrif. Missa, Card. Baron. in addit. ad Martyrolog. Rom. die 18. Ianvar. Card. Bellarm. tom. 1. de Rom. Pontif. lib. 2. à princip. Cardin. Tusch. lit. E. concl. 3. num. 3. cum seqq. & n. 20. Greg. Lop. in l. 2. gloss. 2. tit. 5. p. 1. Franc. Valente in concordia Jur. Canonice. præm. c. 3. n. 2. Albert. Pighius de Ecclesiast. Hierarch. lib. 3. c. 12. Aug. Barbosa cum pluribus de potest. Episcop. part. 1. tit. 3. c. 2. num. 12. 13. & in collectan. ad cap. 2. n. 6. de Summa Trinit. Spondan. in epitom. Annal. Baron. anno 45. num. 1. Cornel. à Lap. sup. 1. D. Petri. c. 5. vers. 13. §. Merito ergo, & §. Primum ergo de encomiis Ecclesiæ Romane, D. Aug. epist. 162. ait in Ecclesiæ Romana semper Apostolica Cathedra viguisse principatum. Mart. p. 1. c. 12. num. 6. ubi ex alio inquit, perpetuo Imperatoris editio Romanam Ecclesiæ esse caput, & matrem omnium aliarum Ecclesiæ. Sed contrarium stabiliſſe videtur Justinianus in l. Constantinopolitana, C. d. sacro sanct. Eccles. in hac verba: Constantinopolitana Ecclesia omnium aliarum est caput. Intelligi tamen ita debet, ut primum locum occuper post Romanam, secundum præmissa n. 167. Nec illa generalitate comprehendisse Imperatorem Romanam credendum est, apud quam summi Pontificatus apicem existere idem fatetur in auctoritate. Ut Ecclesia Romana, in princ.

Romanæ Ecclesiæ fundamenta prima jecisse ¹⁶⁹ fertur B. Petri. anno 45. 15. Kalend. Ianvar. anno 2. Claudii Imperatoris. Spondan post Baron. in epitom. tom. 1. d. anno 45. n. 1.

Ibi: Aliquo Episcopi, aut Pontifices in
provinciis.

Sic in Hispania Archiepiscopus Toletanus prima- ¹⁷⁰ tum tenet, renitente Bracharensi Antiphite, qui super illo contendebat, argumento capituli Cum longe 25. 63. dist. Greg. Lop. cum aliis in l. 9. gloss. 3. tit. 5. p. 1. De quo latissime August. Barbosa in collectan. ad d. cap. Cum longe. Primas autem ideo vocatur, quia post Pontificem obtinet in sua provincia locum primum, d. l. 9. Parit. ubi Greg. Lop. gloss. 4.

Ibi:

Ibi: Non est tamen concedenda simili-
tudo in radice.

Ver. Secunda autem Sedes apud
Alexandriam.

¹⁷¹ Adhuc inter ipsos Apostolos, & Ecclesiæ, quibus præfuerunt, atque inter B. Petrum & Romanam Ecclesiæ maxima fuit distinctio; nam licet Apostoli à Christo Domino jurisdictionem, & potestatem accepérint, fuit tamen subordinata B. Petro, quem caput & Principem agnoscabant. Vide D. Covar. in reg. peccatum, part. 2. §. 9. num. 5. vers. Quartò ratione, Mart. sup. cap. 13. per tot. Beccan. in compend. controversiar. lib. 1. c. 4. de Capit. Eccles. n. 17. & trāff. de Repub. Eccles. lib. 1. cap. 7. object. 1. ubi negat Apostolis Ecclesiæ æque fuisse commendata ac Petro, ac parem jurisdictionem, & potestatem Petro, ac ceteris concessam esse.

Ad Num. 12.

¹⁷² Beati Petrus & Paulus eodemque die Neronis jussu laurea martyrii simul redimiti occubuerunt. Sic in Ecclesia receptum est, ac constat ex cap. Quanziv. 21. dist. ubi gloss. verb. Eodemque die, cap. Sacra Sancta, 22. dist. Card. Baron. Annal. tom. 1. anno 69. ubi Spondan. num. 2. qui ait, omnium esse concordem sententiam, Carrillo Annal. anno 69. Cornel. à Lapid. in proœm. ad epist. 1. B. Petri, vers. ult. Theat. vita hum. lit. C. fol. 132. vers. Petrus & Paulus. Marta sup. c. 14. num. 8. Valcarcer in Epitom. Jur. Canonice. in d. cap. quanziv. & in d. cap. sacra Sancta, Illescas Hisp. Pontific. lib. 1. cap. 3.

¹⁷³ Dies autem tanti triumphi communi omnium consensu assignatur vigilia nona Junii, qua ab Ecclesia recolitur, & ita obseruantur, quos prouper laudavit. Quoad annum, Baron. & Spondanus sentiunt, fuisse Christi sexagesimum nonum, & Neronis quatuordecimum & penultimum, quo Apostoli hi sunt encæci. Sed alii antecedentem, alii subsequentem esse volunt. Consule Cornel. à Lap. Illescas, & cæteros cum proximè adductos. Nec latet causa, ex qua impius Imperator usque ad intercessionem in Apostolorum Principem inservit; etenim prostraverat Romæ Simonem Magum, quem ille in deliciis habebat ob artes magicas, quas Simon profitebatur. Corn. à Lapid. ubi sup. Crucifixus est in colle Janiculo, vel Vaticano, qui Romæ sunt, & in Vaticano humatus est. Cornel. à Lap. ibidem, Baron. d. anno 69. & Spondan. ibi, num. 7. Collis nuncupatur vaticanus, quia Vatum responsu Romani eo potiti sunt, aut à vaticiniis, que è loci fieri solebant, vel à Deo Vaticano, seu Yaginato. Rosin. de antiquitat. Roman. lib. 1. cap. 11. vers. Vaticanus, Cornucop. col. 41. num. 10. Calepin. verb. Vaticanus. Janiculum collis etiam est Vaticano terminus, & uterque trans Tiberim est: sic autem appellatur, quod populus Romanus per illum quasi per januam primi transiit in agrum Etruscum, vel à vetustissimo oppido, quod Janus in Italia construxit super ipsum collem. Rosin. sup. verb. Janiculum, Cornucop. col. 1156. in fin. Calepin. verb. Janiculum.

Ibi: Quod vero de Constantinopolis
scribitur.

Constantinopolis ante Constantinum, By- ¹⁷⁴ zantium vocabatur, à Paulanis Spartanorum Rege condita, Calep. verb. Byzantium, Theat. vita hum. lit. E. fol. 133. Illescas sup. lib. 2. cap. 1. col. 6. Sed Imperator ille Imperii sedem ibi constituit, ipsamque civitatem proprio nomine condecoravit, plurimisque privilegiis, adificiis, ac immunitatibus insignivit, & inter cetera anno imperii sui 15. effecti, ut in Patriarchatum Sedes illa erigeretur, & Metrophanes tunc temporis ejus Antistes post Alexandrinum federet, ac Antiocheno preponeretur. Theat. vita human. lit. D. fol. 351. vers. Constantinus. Verum in Concilio Constantinopolitano 1. Damaso Pontifice, & Theodosio Imperatore ad annos 381. celebrato stabilitum fertur, ut Sedes Constantinopolitana post Romanam primum teneret locum, sicut habetur in cap. Constantinopolitana 21. dist. & observant Sigen. lib. 8. Imper. Occident. Spondan. in Epit. Baron. anno 381. num. 5. Theat. vita human. lit. M. fol. 110. & lit. P. fol. 100. Idem jus prælationis indultum est Chalcedonensi Synodo, generali utique, anno 451. que sub Leone I. congregata est, Marcianno Imperiorum clavum tenente, Baron. dist. anno 451. & ibi Spondan. num. 31. Onuphr. Panuin. in L 1 2. nov.

D. de Faria Novæ Addit. ad Covar.